

Tekijänoikeudet

Äidinkieli ja kirjallisuus

Tekijänoikeus suojaa materiaalia

Kaikella maailmassa julkaistulla materiaalilla on *tekijä*. Kaikki materiaali on *tekijänoikeussuojattua*. Materiaalia ei voi ottaa käyttöön omin luvuin vaan käyttäjän tulee perehtyä kaiken käyttämänsä materiaalin tekijänoikeuksiin.

Tekijä voi antaa luvan jakaa ja muokata materiaaliaan. Myös tekijänoikeuksista luopuminen on mahdollista.

Vapaus tutustua, tutkia ja oppia

Velvollisuus ottaa selvää, noudattaa lakia ja kunnioittaa tekijää

Yleensä sisältöä ei saa

- lainata,
- ladata,
- muokata,
- jakaa tai
- käyttää kaupallisiin tarkoituksiin

ilman erillistä lupaa.

Milloin on syytä kiinnittää erityistä huomiota materiaalin tekijänoikeusmerkintöihin?

Millainen toiminta on luvallista tietolähteiden käyttöä?

Toistaiseksi kuka tahansa käyttäjä voi esimerkiksi

- selata,
- lukea ja
- linkittää.

Poikkeuksen muodostavat monet rekisteröitymistä ja maksua vaativat sivustot.

Tekijä voi antaa materiaaliinsa vapaan käyttöluvan lisenssillä.

Esimerkiksi koulussa käytetään paljon **avointa**, lähes vapaasti käytettävää verkkosisältöä (esim. Wikipedia, Tilastokeskus, Väestörekisterikeskus).

Ole tarkkana, kuinka vapaa käyttöluva on ja merkitse aina lähde opettajan ohjeiden mukaisesti.

CreativeCommons eli CC

Maailman yleisin **avoimen verkkosisällön** lisenssi, jolla tekijä antaa käyttöoikeuden aineistoon

Hyvin avoimia CC-lisenssejä kannattaa hyödyntää.

VAPAA KÄYTTÖ = CC0

Tekijä on luopunut kaikista oikeuksistaan. Materiaalia saa muokata, jalostaa, jakaa ja myydä ilman rajoitteita. Kerro **tekijä** ja **sijainti**, jos tiedät ne.

NIMEÄ = CC BY 4.0

Tekijän nimi ja sisällön **CC-lisenssi** pitää mainita. Liitä myös **linkki alkuperäiseen lähteeseen** ja kerro, jos olet tehnyt **muutoksia**.

Muista myös vapaan käytön CC0-lisenssin tai CC BY 4.0 -nimeämislisenssin kohdalla seuraavat:

- Tekstistä ei tule omaasi, jos kopioit sitä tai vaihdat vain hieman sanajärjestystä. Kerro aina rohkeasti omin sanoin.
- Koulutyön lähteet pitää tuoda esille tekstissä ja lähdeluettelossa. Kirjoita lähteet heti ylös.
- Mikäli tarvitset suoran lainauksen, muista käyttää lainausmerkkejä.

Lyhyt katsaus verkkosisältöjen käyttölupiin

Mene osoitteeseen:

www.finna.fi

Etsi sivustolta *hakupalkki*.

Lähde: www.finna.fi

Kirjoita hakusanaksi *lusikka*.

Kuinka monta hakutulosta saat?

HUOM. Tekijänoikeudet kieltävät lähes kaikkien saamiesi hakutulosten vapaan käytön. Suurinta osaa et voi esimerkiksi muokata lainkaan.

Ollaan tarkkana.
Haetaan **avointa**,
monenlaiseen käyttöön
soveltuvaa sisältöä.

VAPAA KÄYTTÖ = CC0

NIMEÄ = CC BY 4.0

KOKEILE VALMIITA
KÄYTTÖLUVAN RAJAIMIA.

Etsi rajaa hakua -valikko ja avaa lisävalikko sallitut käyttötavat.

turvallisin ja helpoin

VAPAA KÄYTTÖ = CC0

NIMEÄ = CC BY 4.0

*nimeä tekijä,
merkitse alkuperäisen lisenssi,
linkitä alkuperäiseen ja
kerro muokkaamisesta*

RAJAA HAKUA ?	
☐ Verkossa saatavilla	3 040
SALLITUT KÄYTTÖTAVAT ↑	
Vapaa käyttö	4
Saa muokata	
Ei kaupalliseen käyttöön	542
Myös kaupalliseen käyttöön	540

Lähde: www.finna.fi

**Hakutuloksia on vähemmän,
mutta niitä voit käyttää, miten
haluat.**

KOKEILE HAKUA!

**1. Etsi Finna.fi:stä
“vapaan käytön” lisenssillä tai
“saa muokata myös kaupalliseen käyttöön” –
lisenssillä merkitty kuva sinun mielestäsi**

hienoimmasta autosta.

2. Etsi Finna.fi:stä

“vapaan käytön” lisenssillä tai

“saa muokata myös kaupalliseen käyttöön” –
lisenssillä merkitty kuva sinun mielestäsi

suloisimmasta koirasta.

**3. Etsi Finna.fi:stä
“vapaan käytön” lisenssillä tai
“saa muokata myös kaupalliseen käyttöön” –
lisenssillä merkitty kuva sinun mielestäsi**

kauneimmasta linnasta.